

Van de tuchtrechter

Deze uitspraken zijn geselecteerd en bewerkt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit P.J.M. Drion, H.J. de Groot, W.F. Hendriksen, H.J.A. Knijff, E. van Liere en H. Uhlenbroek. De uitspraken met LJN-nummer zijn integraal te raadplegen op www.tuchtrecht.nl.

Vertrouwelijke informatie over wederpartij

- Hof van Discipline 10 december 2010, nr. 5676
- Raad van discipline Amsterdam, 7 december 2009, YA0187

Het (on)geoorloofd gebruikmaken van vertrouwelijke informatie over de wederpartij, die door een werknemer van de wederpartij is verschaft.

- Artikel 46 Advocatenwet
- Gedragsregel 1 (2.1 Wat in het algemeen niet betaamt)

Feiten

De directeur van klagster heeft vanaf mei 2007 onderhandelingen gevoerd met een buitenlandse vennootschap, hierna: Z, over een mogelijke overname door laatstgenoemde. Eén van de werknemers van Z, de heer Y, die niet persoonlijk bij de onderhandelingen dan wel besprekingen met Z werd en was betrokken, heeft op enig moment (vanaf januari 2008) contact gezocht met mr. X. Werknemer Y heeft vanaf januari 2008 vertrouwelijke/bedrijfsgevoelige informatie betreffende klagster doorgespeeld aan Z die deze doorgaf aan mr. X, de advocaat van Z. In een e-mailbericht van 19 mei 2008 schrijft mr. X rechtstreeks aan werknemer Y onder meer:

'Wat ik (onder meer) nodig heb is: documentatie/informatie waaruit blijkt dat (klagster, bew.) zich aan de gemaakte afspraken lijkt te onttrekken; een overzicht van de activa waarop beslag moet worden gelegd; de houders van de aandelen waarop beslag moet worden gelegd; documentatie waaruit blijkt dat (...).'

Klagster heeft de bedrijfslaptop van werknemer Y laten onderzoeken. Daaruit is naar voren gekomen dat werknemer Y – toen nog werknemer van klagster – vanaf januari 2008 e-mailcorrespondentie heeft gevoerd met mr. X. Toen klagster ontdekte dat werknemer Y bedrijfsgevoelige informatie had

doorgespeeld naar Z heeft zij hem op 20 mei 2008 op staande voet ontslagen. Dit ontslag heeft stand gehouden.

Klacht

De klacht houdt in dat mr. X

- in (een) procedure(s) gebruik heeft gemaakt van bedrijfsgevoelige informatie, verkregen van een (thans ex-)werknemer, hierna: Y;
- werknemer Y heeft benaderd om die informatie te verschaffen.

Overwegingen raad

Naar het oordeel van de raad zijn uit de stukken en uit hetgeen ter zitting is behandeld geen feiten of omstandigheden naar voren gekomen, op grond waarvan moet worden geoordeeld dat mr. X een tuchtrechtelijk verwijt moet worden gemaakt. Daarbij heeft de raad in aanmerking genomen dat tussen Z en werknemer Y contact is ontstaan toen nog geen sprake was van een geschil tussen Z en klagster, zodat het niet ging om een van aanvang af ongeoorloofd contact. Daaraan doet niet af dat werknemer Y later op staande voet is ontslagen. Voorts neemt de raad in aanmerking dat het werknemer Y is die actief (opnieuw) contact heeft gezocht met mr. X. Dat mr. X vervolgens in het kader van de behartiging van de belangen van Z aan werknemer Y als werknemer van klagster feitelijke vragen heeft gesteld (en beantwoord heeft gekregen) over het bedrijf van klagster is in de gegeven omstandigheden niet tuchtrechtelijk verwijtbaar.

Beslissing raad

Verklaart de klacht in al zijn onderdelen ongegrond.

Overwegingen hof

Nu de klacht gericht is tegen mr. X, de advocaat van de wederpartij van klagster, neemt het hof bij de beoordeling tot uitgangspunt dat aan de advocaat een grote mate van vrijheid toekomt om de belangen van zijn cliënt te behartigen op de wijze als hem in overleg

met zijn cliënt goed dunkte. Deze vrijheid is niet onbegrensd.

Ten aanzien van klachtonderdeel a

Uit de stukken en uit hetgeen ter zitting is behandeld zijn geen feiten of omstandigheden naar voren gekomen op grond waarvan moet worden geoordeeld dat mr. X met betrekking tot dit onderdeel een tuchtrechtelijk verwijt kan worden gemaakt. Daarbij heeft het hof in aanmerking genomen dat het contact tussen werknemer Y en Z is ontstaan toen nog geen sprake was van een geschil tussen Z en klagster, zodat het niet ging om een van aanvang af ongeoorloofd contact. Voorts is van belang dat het werknemer Y zelf was die actief informatie doorspeelde. Dat mr. X van deze door Z aan hem gegeven informatie in een procedure gebruikmaakte, acht het hof in de gegeven omstandigheden tuchtrechtelijk niet verwijtbaar. Ook al zou op de wijze van verkrijging van een bewijsstuk het één en ander zijn aan te merken, dan betekent dit nog niet dat een advocaat tuchtrechtelijk verwijtbaar handelt door dit stuk in een civiele procedure over te leggen. Het is immers aan de rechter voorbehouden om, indien de wederpartij tegen overlegging van een bewijsstuk bezwaar maakt, te oordelen over de toelaatbaarheid van het betreffende bewijsmiddel, waarbij hij rekening zal houden met alle relevante omstandigheden van het geval, zoals de ernst van de door de wijze van verkrijging gemaakte inbreuk op de rechten van de partij die zich tegen de overlegging verzet en de zwaarwegendheid van het belang dat de andere partij, gelet op de inhoud van het stuk, heeft bij die overlegging. Een advocaat die een hem door zijn cliënt ter beschikking gesteld bewijsstuk in het geding brengt, zal dan ook, behoudens bijzondere omstandigheden, in het algemeen niet tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen. Van zulke omstandigheden is in casu niet gebleken. Aldus acht het hof dit onderdeel van de klacht met de raad ongegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel b

Ter zitting heeft mr. X verklaard dat de e-mail van 19 mei 2008 inderdaad van hem afkomstig is. Door uit eigen beweging werknemer Y te benaderen met het verzoek om inlichtingen over klaagster, waarvan hij wist dat die inlichtingen niet vrij beschikbaar zijn, heeft mr. X gebruikgemaakt van een ongeoorloofd middel om aan inlichtingen ten behoeve van zijn cliënt te komen. Mr. X heeft namelijk werknemer Y bewogen om zijn geheimhoudingsplicht en loyaliteit jegens zijn werkgever te schenden en heeft daarmee gehandeld op een wijze die een behoorlijk advocaat niet betaamt. Klachtonderdeel b is mitsdien gegrond.

Beslissing hof

Vernietigt de beslissing van de raad voor zover daarbij onderdeel b van de klacht tegen mr. X ongegrond is verklaard en, opnieuw rechtdoende, verklaart klachtonderdeel b van de klacht tegen mr. X gegrond en legt aan mr. X op de maatregel van enkele waarschuwing en bekrachtigt de beslissing voor het overige.

Overname strafzaak

- Hof van Discipline, 9 mei 2011, no 5871
- Raad van discipline Arnhem 12 juli 2010 LJN: YA1015

Een advocaat die door derden is aangezocht om een gedetineerde verdachte bij te staan, moet de reeds toegevoegde advocaat tijdig in kennis stellen van zijn voornemen de verdachte te bezoeken. Als overleg niet tot overeenstemming leidt, kan de tussenkomst van de deken worden ingeroepen.

- Art. 46 Advocatenwet (5 Wat een behoorlijk advocaat betaamt t.o. zijn mede-advocaten; 5.3 Overname van zaken)
- Gedragsregels 17, 18 en 22

Feiten

Klager heeft twee cliënten, die op Schiphol waren aangehouden, als piketadvocaat bezocht. Een dag later deelt mr. X hem per fax mee dat hij het tweetal nog dezelfde avond zal bezoeken omdat de moeders van de betrokkenen mr. X benaderden om hun zoons bij te staan en hij wil vernemen of dat ook hun wens is. Kort daarop laat klager weten het verzoek tot overname met de

betreffende cliënten (zelf) te zullen bespreken. In afwachting daarvan geeft klager geen toestemming aan mr. X voor het beoogde bezoek. Desalniettemin bezoekt mr. X de twee betrokkenen nog diezelfde avond. Beiden maken vervolgens kenbaar te willen worden bijgestaan door mr. X.

Klacht

Mr. X heeft niet de zorgvuldigheid in acht genomen die van hem in dergelijke situaties gevergd mag worden.

Overwegingen raad

De raad stelt voorop dat een verdachte weliswaar een vrije advocaatkeuze heeft, maar indien een advocaat de behandeling van een strafzaak van een andere advocaat over wenst te nemen, dient hij daarbij op zorgvuldige wijze te handelen. Zo kan in het algemeen verlangd worden dat de advocaat die de behandeling van de zaak overneemt, daaraan voorafgaand behoorlijk overleg voert met de advocaat van wie hij de zaak over wenst te nemen. Het *‘Statuut voor de Raadsman in Strafzaken’* gaat ervan uit dat, indien het verzoek tot overname van de zaak niet van de verdachte zelf afkomstig is, bij de verdachte wordt geverifieerd of deze de overname wel wenst. Nu het verzoek tot overname niet rechtstreeks van de verdachten afkomstig was, diende de advocaat wiens zaak werd overgenomen, in beginsel de mogelijkheid te hebben bij zijn cliënt eerst zelf na te gaan of het inderdaad diens wens was van advocaat te wisselen. Het had op de weg van mr. X gelegen om, alvorens de verdachten te bezoeken, daadwerkelijk overleg met klager te voeren, terwijl niet blijkt dat het belang van de verdachten een bezoek door mr. X op zeer korte termijn vorderde. De raad is van oordeel dat mr. X een tuchtrechtelijk verwijt kan worden gemaakt van de wijze waarop hij de zaken van klager heeft overgenomen.

Beslissing raad

Verklaart de klacht gegrond en legt op de maatregel van enkele waarschuwing

Overwegingen hof

Het hof verwijst naar zijn beslissing van 29 maart 2010, LJN: YA0555, waarin het hof ten aanzien van de verhouding tussen de in een strafzaak toegevoegde advocaat en de door derden aangezochte advocaat overwoog:

‘De advocaat die door derden is aangezocht om een gedetineerde verdachte bij te staan aan wie reeds een andere advocaat is toegevoegd en die de verdachte wenst te bezoeken teneinde zich ervan te vergewissen of die zich inderdaad verder door hem wil laten bijstaan, behoort de toegevoegde advocaat tijdig in kennis te stellen van zijn voornemen om de verdachte te bezoeken. Indien de toegevoegde advocaat meedeelt daarvoor geen toestemming te verlenen, mag die mededeling niet zonder meer genegeerd worden, maar behoort in overleg tussen de advocaten naar een oplossing te worden gezocht. Indien dat overleg niet tot overeenstemming leidt, kan de tussenkomst van de deken worden ingeroepen.’

Naar het oordeel van het hof heeft mr. X zich onvoldoende ingespannen om het bedoelde overleg te laten plaatsvinden.

Beslissing hof

Bekrachtigt de beslissing van de raad.

Noot

Hoewel het accent in de overwegingen van de raad¹ anders doet vermoeden, brengt de uitwerking van de vrije advocatenkeuze in het Statuut voor de Raadsman in Strafzaken in beginsel mee dat de piketadvocaat niet kan of mag verhinderen dat een opvolgend raadsman een gedetineerde verdachte bezoekt. Met verwijzing naar zijn eerdere uitspraak van 29 maart 2010 verplicht het hof de opvolgend raadsman een ‘oplossing’ te zoeken als de piketadvocaat niet zonder meer toestemming geeft voor een bezoek aan zijn cliënt. Onvermeld blijft dat de toelichting bij het Statuut daartoe een concrete optie biedt, te weten een ‘gezamenlijk bezoek’ van de eerste en de mogelijk opvolgend raadsman teneinde het standpunt van de (potentiële) cliënt te vernemen. In de praktijk kan dit weliswaar op logistieke bezwaren stuiten, maar het beproeven van deze optie doet enerzijds recht aan het belang van de verdachte en anderzijds aan de onderlinge verhoudingen tussen gekozen en toegevoegde raadslieden. Pas als deze optie, om wat voor reden dan ook, niet toegepast kan worden en evenmin overeenstemming kan worden bereikt omtrent een passend alternatief lijkt het opportuun de tussenkomst van de deken in te roepen. *EvL*

¹ Vgl. inmiddels ook Raad van discipline ‘s-Gravenhage, 4 juli 2011 LJN: YA1828.